

Halka arz olmak bir şirkete neler kazandırır?

Piyasalardaki bunca belirsizlik ve oynaklığa karşın yeni halka arz olmaya hazırlanan şirketlerimize ilişkin haberler okumaya devam ediyoruz. İMKB'nin istenilen derinliğe kavuşması için halka arzların sayısının artması; hatta şirketlerimizdeki halka açıklık oranlarının yükselmesi büyük önem taşıyor.

Bugünkü yazımda yine Sermaye Piyasalarına Açılan Pencere kitabımızdan alıntılarla halka arzın bir şirkete sağladığı faydaları bir kez daha kısaca hatırlatmak istiyorum. Halka arzın planlanması önemli bir hazırlık süreci gerektiriyor. O yüzden bazı şirketlerimiz bugünün piyasa koşullarını yeterince uygun bulmuyorlarsa dahi halka arzı alternatif bir fon yaratma yolu olarak düşünceleri ve kendilerini bu yönde önceden hazırlamaları büyük önem taşıyor.

Peki halka arzın bir şirkete sağlayacağı faydalar neler? Halka arzın şirketlerin gerek fon ihtiyaçlarının karşılanması gerekse kurumsallaşmaları açısından gerçekten önemli katkıları var. Bu katkıları kısaca aşağıdaki başlıklar altında incelemek doğru olacak:

Finansman Sağlanması: Bir finansman yöntemi olarak sağlanan fonların geri ödenmesini gerektiren her hangi bir vade bulunmadığı ve şirket, borç finansmanının aksine, belli dönemlerde sabit bir ödeme yapmak zorunda olmadığı için halka arz oldukça cazip bir finansman yöntemi. Kâr payı ancak şirket kâr ettiğinde ödeniyor. Halka arz ile şirket kendi yarattığı nakdin ve sağlayabileceği borcun yanı sıra uzun vadeli diğer bir kaynağa da erişim sağlamış oluyor. Bu kaynak ile yeni bina ya da arazi yatırımı, satın almalar, üretim tesislerinin inşası, uzun vadeli araştırma geliştirme projelerinin desteklenmesi gibi faaliyetler gerçekleştirilebiliyor. Ayrıca şirket borsada işlem gören hisse senetlerini teminat olarak gösterip kredi kullanabiliyor. İlk halka arzdan sonra, hisse senedi fiyatının da olumlu bir seyir izlemesi durumunda, gelecekte daha fazla hisse satılarak daha fazla fon elde edilmesi de mümkün oluyor. Özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki sermaye birikiminin yetersizliği göz önüne alındığında şirketlerin büyümek, yatırım yapmak ve özellikle küresel ölçekte rekabetçi olabilmek için gerekli sermayeye erişimi açısından, ilk ya da ikincil halka arzlar büyük önem taşıyor.

Daha Güçlü Mali Yapı: Halka arz esasen sermaye temini biçiminde olduğu için şirketin bilançosundaki borç / sermaye oranında iyileştirici etki yaratıyor. Böylece şirket daha olumlu bir finansal kaldıraç seviyesine erişebiliyor. Öte yandan şirketin sermaye yapısının güçlenmiş olması bir yandan borç temininde kolaylık sağlarken; diğer yandan daha uygun koşullar ile finansman sağlama imkanı yaratabiliyor.

Likidite Sağlanması: Halka açık şirketin hisse senedi fiyatlarının borsada oluşan arz ve talebe göre şeffaf bir biçimde belirlenebilmesi bu hisse senedine istenildiği zaman oluşan fiyatlardan alınıp satılabilmek imkanı getiriyor. Şirket değerinin şeffaf bir biçimde belirlenebilmesi ise birleşme ve satın alma işlemlerinde aktif değerlerinin belirlenmesinde kolaylık sağlıyor.

Prestij / İtibar Artışı: Halka arz ile birlikte şirket oldukça yüksek bir görünürlüğe kavuşuyor. Şirket finansal medyanın yanı sıra analistler tarafından da yakın takip ediliyor. Aynı zamanda hisse senetlerinin bir çok bireysel ve kurumsal yatırımcıya dağılması sonucu şirketin sağladığı ürün ya da hizmetler ile ilgili kamunun farkındalığı da artabiliyor.

Kredibilite Artışı: Müşteriler ve tedarikçiler açısından şirketin halka açık olması mali ilişkileri bakımından bir güven ortamı yaratabiliyor. Ayrıca şirketin bilinirliğindeki artış ile birlikte daha yaygın bir tanıtım imkanına erişmiş olması sonucu, yurt içi ve yurt dışında muhtemel işbirliği olanaklarında da artış sağlayabiliyor.

Nitelikli İnsan Kaynağına Erişim: Halka açık şirketlerin halka açık olmayan şirketlere göre daha kalıcı olabileceği

düşüncesinden hareketle bu şirketler, nitelikli insan kaynağı çekme ve muhafaza etme açısından da avantaj sağlıyorlar. Ayrıca hisse senedi opsiyon planlarının mümkün olduğu durumlarda, çalışanlara emeklilik gelirlerinin ya da ücretlerinin bir bölümü olarak şirket hisse senedi verilmesi ile, bir yandan çalışanların menfaatlerinin hissedarların menfaatleri ile örtüşmesi diğer yandan da nitelikli insan kaynağının uzun süreli olarak şirkete bağlılığı sağlanabiliyor. Ülkemizde yürürlükteki mevzuat gereği opsiyon planları henüz kullanılmamakla birlikte bazı şirketlerde hisse senedi performansına bağlı ücretlendirme politikaları ile yöneticilerle hissedarların menfaatlerinin örtüşmesi sağlanabiliyor. Yeni Türk Ticaret Kanunu bu konuda daha fazla açılım sağlıyor.

Kurumsallaşma: Ülkemizde şirketlerin büyük çoğunluğunun aile şirketi konumunda olması şirketin ömrünü, çoğunlukla şirketin kurucusunun ya da yönetimde söz sahibi olan aile bireylerinin ömürleri ile sınırlı kılabilir. Halka arz ile birlikte artan bilgilendirme, raporlama ve denetim gibi zorunluluklar sonucu şirketlerin kurumsallaşma süreçleri de hızlanıyor ve yönetsel disiplin artıyor.

Öte yandan halka arzın şirket kurucuları ya da ortakları açısından da birtakım faydaları da oluyor. Bunlar arasında sayabileceğimiz:

Değer Artışı: Halka açık şirketlerin değerleri, artan likidite ve şeffaflık gibi unsurlar çerçevesinde genel olarak halka açık olmayan şirketlerden daha yüksek olabiliyor.

Daha Az Pay Satışı: Halka arz çoğunlukla, özel arz ya da benzeri sermaye ile finansman yöntemlerine kıyasla hisse senedi için daha yüksek bir fiyat sağlayabiliyor. Diğer bir deyişle aynı miktarda fon için daha az miktarda hisse senedi satışı yeterli olabiliyor.

Çıkış Stratejisi: Önceden ve iyi bir biçimde planlanmış bir halka arz, halka açık olmayan şirket ortakları için en etkin çıkış stratejisini oluşturabiliyor. Ancak burada halka arz esnasında yatırımcıların şirket ortaklarından halka açıldıktan bir süre sonrasında kadar hissedar olarak kalma taahhüdü isteyebilecekleri unutulmamalı. Dolayısı ile bu uzun dönemli bir strateji olarak değerlendirilmeli.

Kısaca halka arz şirketlere pek çok önemli getiri ve fayda ile dönebiliyor. Elbette bu faydalar belli sorumluluklarla birlikte geliyor ama bu sorumlulukların çoğu da sürdürülebilirlik anlamında zaten şirketlerimizin uyması gereken kurallar. Tabii olunan mevzuat bir anlamda çerçeveyi daha disiplinli bir şekilde tanımlamış oluyor.

Herkese iyi haftalar diliyorum.

Funda Güngör Akpınar
Yönetim Kurulu Başkanı

